

להזרזת נתן

גליון קס"ח (שנה ד') פרשת ויחי ♦ חודש טבת שנת תשפ"ה לפ"ק

שיח מזהר"ן

פנינים מספר "שיחות מלוא מלכה"

הגה"צ רבי מאיר חיים אונגר זי"ע אב"ד לאקנאך

עשרה בטבת | חלק ב'

מידת הזריזות וההתמדה היתה אצל מו"ח זי"ע לסיוד גדול בכל ענייניו, ובכל יום ויום השכים קום בזריזות נפלאה באשמורת הבוקר כשתיים או שלשה שעות אחרי חצות, ועסק בתורה בש"ס ופוסקים עם תלמידים או ביחידות עד עלות השחר, ואז טבל במקוה טהרה והתפלל כמנהג תיקון. ברם, אף כי התמיד להגות בתורת ד' יומם ולילה, ובכל פעם היה הספר פתוח לפניו, בכל זאת כשהגיע אליו מאן דהוא לבקש את עזרתו, מיד חטף את מעילו העליון, ובצעדים נמרצים ותחפזים רץ תיכף למלא את בקשתו של האיש, ועל ידי ניצול השפעתו הגדולה על כל חוגי האנשים שהוקירוה וכיבדוהו עד למאוד, הצליח תמיד לסדר את הכל בטוב טעם ודעה, בלי שום שהיות ועיכובים.

מו"ח זי"ע היה דבק כל כך במידת התנייה ובגמילות חסדים, עד שלא התרעם מעולם אם בא מישהו להטרידו אף בשעה מוקדמת בבוקר או בשעה מאוחרת בלילה, כי אם קיבל כל אדם בסבר פנים יפות וביחירת הנבד, ואפילו אנשים פשוטים לגמרי וגם לדים קטנים. לא אחת קרה שבאו אליו לבקשת טובה בשעה שכבר עלה על בדרך אגב על דאגתו הגדולה שעומדים להוציא מבפנים שמישהו בא אליו, ציוה להכניסו תיכף ומיד, ותוך כדי אהלה למבוקשו קפץ ממיתו והתלבש בזריזות לבל להחמיץ את המוציא. עובדא ידענא, פעם בלכתו ברחוב פגש בארץ אחד שסיפר לו בדרך אגב על דאגתו הגדולה שעומדים להוציא מידתו שגר בה, ומו"ח זי"ע מיד בשומעו דבריו אלה, הפסיק את דרכו והלך מיד להשתדל עבור האברך הלוי, מבלי שיתבקש על כך, וסידר את הענין לשביעות רצון שני הצדדים.

ומה נאים הדברים שמו"ח זי"ע אמר לפרש בדרוש לוחם הכיפורים - את הפסוק (ל' ב.) "והיה ברכה" פירש"י, "והיה ברכה לוחם ולא בהם, כי הנה אע"פ שבני ישראל אינם זוכים לשוב בתשובה שלימה בתורה ובתפילה, מכל מקום זכו להחמינה טובה על ידי מצות צדקה שהיא מידתו של אברהם אבינו ע"ה שהיה עמו גמילות חסדים, וכדכתיב (ויאל' ד.) "וחטאת בצדקה פרוק". וזהו שכתב רש"י - "בן חותמין", הינו שבני ישראל נחמתיים לטובה על ידי מידת אברהם אבינו. וזה נרמז גם בנוסח התפילה - "והשונה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה", ונקט צדקה לבסוף, דאף אם התשובה והתפילה לא לא היו בשלימות, מכל מקום על ידי מצות הצדקה מעבירין את רוע הגזירה ונחמתיים לטובה, עכ"ד ושפתים י"שק. דבר זה היה כל עיקר נמנת נפשו, ובכל מקום ובכל הזדמנות שהיו יכולים לסייע לאיש יהודי, היה הוא הראשון שנחלץ לעזרתו לסייעו כמאור פנים, בלב ונפש חפצה.

***

מו"ח זי"ע משהגיע לירושלים ת"ו היה מקורב מאד אצל הגאון האדיר רבי זעליג ראובן בענינים זי"ע אב"ד עיר"ק ירושלים, ובכל פעם שהגדיר בעניניו היה נצרך לעשות טובה לאחרים, היה מבקש ממו"ח זי"ע שייסייע עמו לעזור לאחרים. ופעם כשהיה הגדור בענינים מחויב לעיר, ביקש ממו"ח זי"ע שייסייע ליהודי אחד במקומו, וכותב לו במכתב "ידיד נפשי הרב הגאון הגדול כש"ר רבי מאיר חיים אונגר שליחא וכו', ומכתבי זה ביקרו לא בא לידי רק לבקשו עזרה וכו', אולי ימצא חן בעיני כבוד תורתו נ"י שיתיר עמו, ולמותר להרבות דברים בגין זה, בבטחוני כי מה שיהיה אפשר לפניו לעשות בטח יעשה, כדרכו הליטיב בדבר צדקה וגמילות חסדים. ואינו שהגאון הגדול רבי זעליג ארבע בענינים זי"ע כשהיה נצרך לאיזה טובה, היה משתמש במו"ח זי"ע שנודע שמו בשערים במעשי הצדקות שהרבה לעשות. גם מרא דאראע דירשאל מהר"ץ זושניסקיא זי"ע היה משתמש רבות במו"ח זי"ע בעניני צדקה וגמילות חסדים. ומו"ח זי"ע היה עושה תמיד בזריזות גדולה ונפלאה. גם אצל ש"ב אדמו"ר הגה"צ בעמח"ס דעת סופר זי"ע מפרעשבורג, היה מו"ח זי"ע מקורב מאד, ובכל שבת אחת סודעה שלישיית לפני תפילת מעריב היה עולה לביתו נאוה קודש, ושם ישבו כמה תלמידי חכמים מופלגים ושוחחו בדברי תורה עם הגה"צ מפרעשבורג זי"ע.

ראיתי היתר מאה רבנים שכתבו לכ"ק מרן אדמו"ר מהר"א מבעלזא זי"ע, שאחרי המלחמה כשרצה להנשא בשנית

המשך בעמוד הבא

תורת נתן

פנינים מספר "להורות נתן על התורה"

רמז נפלא שראה את שם אלקים מהופך - מ"ם יו"ד קודם אל"ה

מְרַא וְיִרְאָל אֵת גְּנֵי יוֹסֵף וַיֹּאמֶר מִי אֵלֶּה (מ"ה. ח). פירש"י שאינם ראויים לברכה.

בס' תורת משה לחת"ס ז"ל הביא מההפלא"ה ז"ל שראה אלקים מהופך מ"ם יו"ד קודם אל"ה עכ"ד. ועיין בפנים יפות מש"כ לדרכו בקודש.

יו"ל עוד עפ"י אמרם בשבועות (לה): דשם הנטפל לאחריו אסור למוחק הואיל דכבר קדשו השם, ושם הנטפל לפניו מותר למוחקו דעדיין לא קדשו השם. והנה אותיות י"מ מאלקים אסור למוחק דהוי נטפל לאחריו ויש לו קדושת השם שכבר קדשו השם. ויעקב ראה את בני יוסף שהנטפל דהיינו "מיו" הוא קודם "אלה" נמצא שהם אינם מקודשים כי הם בבחינת נטפלין לפניו, וענה על זה יוסף ויאמר יוסף אל אביו בני הם אשר נתן לי אלקים בזה, והיינו דאילו היו נולדים בארץ ישראל אשר שם שורה קדושת השכינה אז היו נטפלין לשם לאחריו שכבר קדשוהו השם, אבל מכיון שנולדו במצרים מקום טומאה לכן לא יכול להקבל קדושה, ועל כן היו בבחינת מ"א, שהנטפל קודם לשם אין בו קדושה.

מדוע לא הרגו את עשו מיד, קודם שילכו להביא את השטר

וַיִּשְׂאוּ אֹתוֹ קִנּוּי אֲרֻצָּה קִנְנוּ וַיִּקְרְאוּ אֹתוֹ מְקַנְתָּה שְׂדֵה הַמְּכַפְּלָה אֲשֶׁר קָנָה אֲבְרָהָם אֵת הַשְּׂדֵה (א. ג.). כתב תרגום יונתן שכאשר עשיו שמע שמת יעקב בא חברון עם לגיוניו ולא היה שביק ליוסף לקבור את אביו במערות המכפלה מיד הלך נפתלי ורץ למצרים והביא שטר שכתב עשיו ליעקב על חצי המערה, ומיד רמז לחשים בן דן ונטל סייף וקטע ראשו של עשיו הרשע. וצ"ב אם היה ביכולתו להרוג את עשיו אמאי לא הרגו מיד טרם שהביא נפתלי את שטר המכירה, ובאמת בסוטה (ג.) איתא, דחושבים אמר דעד דאתי נפתלי מארעא דמצרים יהא אבי אבא מוטל בבזיון שקל קטפא מחייה ארישיה נתרן עיניה ונפלו אכרעא דיעקב פתחיהו יעקב לעיניה ואחרי עי"ש, ומבואר דהרגו טרם שהביא נפתלי את השטר. וצריך

דבר בעתו

משל נפלא על חורבן בית המקדש - לרגל צום עשרה בטבת

כשהגיעה הדמות אליו, נוכח לדעת שזוהו באמת בנו שלא ראה שנים רבות.

האב הזקן קיבל את הבן ברגשות סותרים, בשמחה ועצב, הוא שמח שהבן היחיד חזר אליו, אבל הוא נתמלא עצב רב על שהבן שינה את טעמו ואינו כמתולד שלשום, ובכל זאת האב הכניס את בנו לביתו באהבה, וקיווה שכאשר הבן ימצא במחיצתו, יחזור לאט לאט לדרך שחינוכו אביו בשנים קדמוניות. והנה האב דיבר אל הבן יום יום, בדברי נועם ומוסר שיסור מעליו את בגדי הגלות, ויחזור להיות יהודי כמימים ימימה. אולם הבן שהיה מנותק מן האב שנים רבות לא רצה לשמוע את תוכחת האב, והוא כבר התרגל לחיות חיי הפקר, וכבר פג מלבו גרש הכבוד והאהבה כלפי האב. עד שפעם אחת כאשר האב הוכיחו על מעשיו הרעים, עלה כעסו של הבן ותפס את האב הזקן בצווארו, והשליכו מתוך הבית ואמר לאביו שאינו רוצה להכירו יותר. ולאחר שהאב הורחק מהבית זרק אחריו גם את חפציו ובאין ברירה הוא נשאר ללון ברחוב. והנה אפשר לשער את גודל הצער של האב בעל האסון הנורא שקרה לו, שלא זה בלבד כי תוחלתו נכזבה, ובעוד שהוא חיבה וצופה שישבו אליו הבן האהוב ויחזור להשתעשע עמו כמימים ימימה, עוד זאת שהבן הסורר נישל אותו מנחלתו, ושפחה תירש גבירתה, והחציף

המשך בעמוד הבא

